

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.21.2019.MP

Warszawa, 05 czerwca 2019 r.

**Pani
Jadwiga Krukowska
Kierownik Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Płoniawach-Bramurze**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kontroler: xxx – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadziła w dniach 1-4 kwietnia 2019 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji oraz realizację przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r., poz. 2134, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

Kontrolą objęto okres od 1 sierpnia 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 1 kwietnia 2019 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania oraz działań podjętych w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń wychowawczych.

1. Organizacja realizacji zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Jadwiga Krukowska – zatrudniona na tym stanowisku od dnia 01.04.1990 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi Główna Księgowa Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze Pani xxx – zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 01.04.2016 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie kontroli ustalono, że organ właściwy, czyli Wójt Gminy Płoniawy-Bramura, nie dopełnił obowiązku wyznaczenia do dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 1 kwietnia 2016 r. Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze jako jednostki organizacyjnej Płoniawy-Bramura właściwej do realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych, co wprost wynika z zapisu art. 53 ust. 1 ustawy. Niemniej jednak zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci realizuje jednostka kontrolowana.

Zadania z zakresu ww. ustawy zostały ujęte w regulaminie organizacyjnym, wprowadzonym Pani Zarządzeniem Nr 4.2017 z dnia 10.02.2017 r., który został zmieniony Zarządzeniem Nr 10.2018 z 28.09.2018 r. W regulaminie w § 7 pkt 7 wyodrębniono stanowisko ds. obsługi świadczeń wychowawczych. Natomiast zadania tego stanowiska określono w § 19 pkt 1 do 8 regulaminu.

Decyzje administracyjne wydawane z zakresu świadczeń wychowawczych podpisuje Pani na podstawie upoważnienia, udzielonego przez Wójta Gminy Płoniawy-Bramura, o czym mowa poniżej.

W okresie objętym kontrolą zadania związane z prowadzeniem postępowań z zakresu świadczeń wychowawczych realizowały niżej wymienione osoby na podstawie imiennych upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Płoniawy-Bramura, co jest realizacją art. 10 ust. 2 ustawy:

- 1) Pani jako kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, posiadająca upoważnienie¹ Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- 2) Pani xxx – referent ds. świadczeń wychowawczych, zatrudniona na czas nieokreślony od dnia 18 września 2017 r., posiadająca upoważnienie² Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, wydane na wniosek Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach Bramurze.
- 3) Pani xxx – referent ds. świadczeń wychowawczych, od 04.02.2019 r. zatrudniona na czas zastępstwa Pani xxx, posiadająca upoważnienie³ Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, wydane na wniosek Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze.

Pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali zakresy czynności, w których określono prowadzenie spraw świadczeń wychowawczych. Natomiast Pani xxx – starszy inspektor

¹ Zarządzenie Nr 8.2016 Wójta Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 24.02.2016 r.

² Zarządzenie Nr 14.2017 Wójta Gminy Płoniawy-Bramura z 22 marca 2017 r.

³ Zarządzenie Nr 7.2017 Wójta Gminy Płoniawy-Bramura z 12 lutego 2019 r.

ds. obsługi świadczeń rodzinnych, zatrudniona na czas nieokreślony od 1 maja 2004 r., mająca w zakresie czynności realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (w razie nieobecności w pracy pracownika realizującego świadczenia wychowawcze) nie posiada upoważnienia Wójta Gminy do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego.

2. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia wychowawczego i jego wypłacania

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Płoniawach – Bramurze wydał łącznie 931 decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych, w tym 807 decyzji przyznających prawo do świadczeń, 55 decyzji, w których jednocześnie orzeczono o odmowie i przyznaniu świadczenia, 36 decyzji, w których odmówiono prawa do świadczenia na pierwsze i jedyne dziecko w rodzinie, 5 decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach i 27 decyzji uchylających prawo do świadczeń.

W bieżącym okresie świadczeniowym do jednostki kontrolowanej w dniu 07.03.2019 r. wpłynął 1 wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na drugie dziecko, w którym w związku z art. 11 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci należało wystąpić z zapytaniem, czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Skontrolowany wniosek został kompletnie i prawidłowo wypełniony przez wnioskodawcę. Oznaczony był pieczęcią z datą wpływu i podpisem osoby przyjmującej oraz numerem 323/2019 z dziennika korespondencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze. Uzupełnione były również wszystkie wymagane części wniosku, a w szczególności część II wniosku, która zawierała szczegółowe informacje dotyczące osoby przebywającej za granicą. Ponadto do wniosku dołączono dokumenty, tj.: oświadczenie strony o przebywaniu męża za granicą (Francja), oraz weryfikacje z systemu CSIZS Emp@tia, tj. PESEL, CBB, ZUS. Organ w dniu 25.03.2019 r. przekazał wniosek do Wojewody Mazowieckiego na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, z późn. zm., dalej k.p.a.).

Kontroli poddano losowo wybrane akta 20 spraw z okresu podlegającego kontroli, zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych⁴, z czego 10 postępowań dotyczyło ustalenia uprawnień do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko, natomiast pozostałe dotyczyły ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych na pierwsze i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18 r. życia (z uwzględnieniem kryterium dochodowego). Wszystkie postępowania zakończono przyznaniem prawa do świadczenia wychowawczego. W 10 sprawach

⁴ Decyzje administracyjne nr: OPS-ŚW.4708.65.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.66.2017 z dnia 25.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.67.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.48.2017 z dnia 06.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.47.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.131.2017 z dnia 04.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.107.2017 z dnia 12.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.168.2017 z dnia 21.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.130.2017 z dnia 27.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.92.2017 z dnia 22.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.46.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.43.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.40.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.47.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.42.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.134.2018 z dnia 12.10.2018 r., OPS-ŚW.4708.128.2018 z dnia 12.09.2018 r., OPS-ŚW.4708.117.2018 z dnia 10.10.2018 r., OPS-ŚW.4708.132.2018 z dnia 12.09.2018 r. i OPS-ŚW.4708.131.2018 r. 26.09.2018 r.

świadczenie wychowawcze przyznano na okres świadczeniowy 2017/2018, w pozostałych 10 przypadkach sprawy dotyczyły kolejnego okresu świadczeniowego 2018/2019.

Postępowanie w sprawach o świadczenie wychowawcze każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1–8 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1465).

W badanych sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, wnioski były kompletnie i prawidłowo uzupełnione, zawierały w swojej treści wszystkie niezbędne dane, opatrzone zostały pieczęcią z datą wpływu i podpisem osoby przyjmującej wniosek. Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego z uwzględnieniem kryterium dochodowego (na pierwsze dziecko), wnioskodawcy dołączyli wszystkie wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia.

W celu ustalenia poprawności zawartych we wnioskach danych osobowych potwierdzających tożsamość wnioskodawców oraz wszystkich członków ich rodzin, korzystano z usługi rejestru PESEL udostępnionej w ramach CSIZS Emp@tia w obecnym okresie świadczeniowym 2018/2019. W poprzednim okresie świadczeniowym 2017/2018 także korzystano z wyżej wskazanej usługi rejestru PESEL, jednakże nie ustrzeżono się od uchybień. Pobierano bowiem tylko PESEL dzieci, na które był składany wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (dotyczyło wniosków o ustalenie prawa na pierwsze i kolejne dziecko⁵). Nie weryfikowano członków rodzin. Jeśli składano wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie nie weryfikowano pierwszego dziecka w rodzinie i członków rodzin⁶. Jednakże w trakcie kontroli naprawiono wskazane uchybienia i pobrano dane z rejestru PESEL wszystkich członków rodzin w ramach CSIZS Emp@tia.

W Centralnej Bazie Beneficjentów weryfikowano informacje potwierdzające złożenie, bądź brak złożenia wniosków do innych gmin. Natomiast w Centralnej Aplikacji Rynku Pracy dokonywano weryfikacji danych o bezrobociu.

Jednostka kontrolowana, niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców, samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składki na ubezpieczenie społeczne i należnych podatkach wnioskodawców oraz członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia. Analogicznie pozyskiwano dane o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, co jest niezbędne przy ustalaniu dochodów i zgodne z wymogami art. 17 ust. 1 ustawy.

⁵ Decyzje administracyjne nr: OPS-ŚW.4708.131.2017 z dnia 04.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.107.2017 z dnia 12.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.168.2017 z dnia 21.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.130.2017 z dnia 27.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.92.2017 z dnia 22.09.2017 r.,

⁶ Decyzje o numerach: OPS-ŚW.4708.65.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.66.2017 z dnia 25.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.67.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.48.2017 z dnia 06.09.2017 r. i OPS-ŚW.4708.47.2017 z dnia 05.09.2017 r.,

Świadczenie wychowawcze przyznawano w jednostce kontrolowanej na pierwsze dziecko, jeżeli dochód w rodzinie w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał miesięcznie kwoty 800 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie przyznawano jeżeli wyżej wymieniony dochód nie przekraczał miesięcznie kwoty 1 200 zł. Stwierdzono, że osoby którym przyznano świadczenia wychowawcze spełniały kryteria dochodowe uprawniające je do otrzymania przedmiotowych świadczeń. Dochody wnioskodawców wyliczano z uwzględnieniem wysokości należnych podatków, składek społecznych, składek zdrowotnych oraz dochodów uzyskanych i utraconych.

Badane wnioski rozpatrzono w sposób prawidłowy.

We wszystkich 20 skontrolowanych sprawach ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego nastąpiło w terminie określonym w art. 21 ust. 4 ustawy.

Ustalono, że we wszystkich przypadkach świadczenie wychowawcze przyznano osobom wymienionym w art. 4 ust. 2 ustawy, tj. matce lub ojcu dziecka.

Świadczenia wychowawcze na okres świadczeniowy od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r. przyznano w kwocie 500 zł miesięcznie (w 10 sprawach⁷). Z tym, że w 2 sprawach⁸ na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci odmówiono prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, a przyznano prawo do świadczenia wychowawczego na drugie dziecko. W 1 sprawie⁹ od 01.05.2018 r. prawidłowo uchylono decyzję przyznającą świadczenia wychowawcze na pierwsze i jedyne dziecko w rodzinie, gdzie powodem uchylecia decyzji była poprawa warunków finansowych.

W obecnym okresie świadczeniowym od 1 października 2018 r. do 30 września 2019 r. świadczenia wychowawcze również przyznano w kwocie 500 zł miesięcznie (w 9 sprawach)¹⁰. W 1¹¹ sprawie pierwszemu dziecku w rodzinie przyznano prawo do świadczenia wychowawczego za miesiąc październik w kwocie 500 zł a za miesiąc listopad kwotę świadczenia wychowawczego ustalono w wysokości 400 zł (dziecko 25.11.2018 r. ukończyło 18 rok życia). Jest to zgodne z art. 5 ust 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W żadnej ze spraw poddanych kontroli nie odnotowano przypadku umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej oraz dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego. Ponadto poddane kontroli akta nie dotyczyły opieki naprzemiennej obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub w rozłączeniu.

Decyzje administracyjne sprawdzono pod kątem zgodności z wymaganiami określonymi w art. 107 § 1 k.p.a. Zawierały one oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Płoniawy-

⁷ Decyzje o numerach: OPS-ŚW.4708.65.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.66.2017 z dnia 25.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.67.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.48.2017 z dnia 06.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.47.2017 z dnia 05.09.2017 r., OPS-ŚW-4708.131.2017 z dnia 04.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.107.2017 z dnia 12.10.2017 r., OPS-ŚW.4708.168.2017 z dnia 21.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.130.2017 z dnia 27.09.2017 r., OPS-ŚW.4708.92.2017 z dnia 22.09.2017 r.

⁸ OPS-ŚW.4708.131.2017 z dnia 04.10.2017 r. i OPS-ŚW.4708.107.2017 z dnia 12.10.2017 r.

⁹ Decyzja o nr: OPS-ŚW.4708.92.2017 z dnia 22.05.2017 r.

¹⁰Decyzje o nr.: OPS-ŚW.4708.46.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.43.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS- ŚW.4708.40.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.47.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.42.2018 z dnia 28.08.2018 r., OPS-ŚW.4708.128.2018 z dnia 12.09.2018 r., OPS-ŚW.4708.117.2018 z dnia 10.10.2018 r., OPS-ŚW.4708.132.2018 z dnia 12.09.2018 r. i OPS-ŚW.4708.131.2018 r. 26.09.2018 r.

¹¹ Decyzja o nr.: OPS-ŚW.4708.134.2018 z dnia 12.10.2018 r.,

Bramura, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie określające termin i sposób wniesienia odwołania, jak również informację o konieczności zgłoszenia przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń oraz informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi. Badane decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. Wszystkie badane decyzje zawierały w pouczeniu informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (o czym stanowi art. 127a k.p.a.), jednak powołano samą treść artykułu, bez wskazania konkretnego artykułu. Ponadto zawierały one informację o terminie wypłaty świadczeń i wskazywały w jaki sposób wypłata zostanie zrealizowana.

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Analiza wypłat wykazała, że świadczenia wychowawcze we wszystkich sprawach wypłacano zgodnie z wysokością ustaloną w decyzjach administracyjnych oraz w terminach określonych w art. 21 ust. 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze oraz pracownicy realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Kierownik do podjęcia następujących działań:

1. Uzyskać od Wójta Gminy Płoniawy-Bramura stosowne upoważnienie dla Pani xxx - pracownika realizującego zadania określone w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
2. Pobierać dane z rejestru PESEL w ramach CSIZS Emp@tia wszystkich członków rodzin, stosownie do art. 17 ust. 1 ww. ustawy.
3. W pouczeniu decyzji wskazywać nie tylko informację o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, ale również art. 127a Kodeksu postępowania administracyjnego.

Z uwagi na upływ terminu ustawowego na wyznaczenie Ośrodka przez organ właściwy do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, odstępuję od wystosowania zalecenia pokontrolnego w tym przedmiocie.

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Jakub Dudek
Wójt Gminy Płoniawy-Bramura